Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
—
Children, Young People and Education Committee

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddPlant@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddPlant
0300 200 6565
—
Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddChildren@senedd.wales
senedd.wales/SeneddChildren
0300 200 6565

Owen Evans
Prif Arolygydd EM, Estyn

03 Ebrill 2025

Cwestiynau yn dilyn y sesiwn graffu flynyddol

Annwyl Owen

Diolch i chi a'ch cydweithwyr am ymddangos gerbron y Pwyllgor ar 5 Mawrth. Roeddem yn ddiolchgar am eich amser mewn perthynas â'r sesiwn graffu flynyddol a'r sesiwn casglu tystiolaeth ar gyfer ein hymchwiliad 'llwybrau at addysg a hyfforddiant ôl-16'.

Yn ystod y sesiwn graffu flynyddol fe wnaethoch gytuno i ddarparu nodyn ynghylch y niferoedd diweddaraf o ysgolion sydd mewn gweithgarwch dilynol, y ddau gategori statudol sy'n gofyn am welliant sylweddol ac mewn mesurau arbennig, a rhai nodweddion am yr ysgolion (gan gynnwys ym mha ranbarthau o Gymru y maent wedi'u crynhoi ynddynt, ac unrhyw ddemograffeg berthnasol o ran y disgyblion).

Yn ystod yr ail seiwn cytunodd eich cydweithwyr i ddarparu rhagor o wybodaeth am y cymorth a ddarperir pan ddaw yr oedran ysgol gorfodol i ben gan gynnwys enghreifftiau o ble mae problemau penodol ond hefyd lle ceir enghreifftiau penodol o'r hyn sy'n gweithio'n dda.

Nid oedd gennym amser i ofyn ein holl gwestiynau arfaethedig i chi yn ystod y sesiwn graffu flynyddol. Mae gennym hefyd rai cwestiynau pellach yr hoffem eu gofyn i chi o ganlyniad i'n trafodaethau preifat. Gan hynny, byddem yn ddiolchgar pe gallech ymateb i'r pwyntiau a ganlyn yn ysgrifenedig:

Diwygio'r cwricwlwm ac ADY

1. Ers nifer o flynyddoedd bellach, mae datblygu cyd-ddealltwriaeth o ddilyniant wedi cael ei amlygu gan Estyn, a'i gydnabod gan Lywodraeth Cymru, fel maes anhawster wrth roi'r cwricwlwm newydd ar waith. Pam mae hyn yn dal yn wir, o ystyried yr arweiniad a'r

cyfarwyddyd a roddwyd gan Lywodraeth Cymru, ac a yw pethau'n mynd i'r cyfeiriad cywir ai peidio?

2. Rydych chi'n dweud yn eich rhagair fod ysgolion wedi gwneud cynnydd da o ran rhoi'r system Anghenion Dysgu Ychwanegol newydd ar waith a chydymffurfio â'r ddeddfwriaeth. Fodd bynnag, mae Estyn hefyd wedi dweud bod gweithredu'n anghyson ac nad yw disgyblion ag ADY bob amser yn cael eu cynorthwyo'n ddigon da? A allwch chi roi asesiad gonest i ni, wrth bwyso a mesur, a yw anghenion disgyblion ag ADY yn cael eu nodi a'u diwallu?

Addysg a hyfforddiant ôl-16

3. Mae eich adroddiad yn nodi bod cyfran y dysgwyr mewn colegau addysg bellach a enillodd raddau uwch mewn rhaglenni galwedigaethol a rhaglenni Safon Uwch yn rhy isel. Beth yw'r rheswm dros hynny, a beth sydd angen ei wneud - a chan bwy - i fynd i'r afael â'r mater hwn?

4. Mae mater cyfraddau cwblhau prentisiaethau wedi codi yn adroddiad eleni, yn yr un modd â'r llynedd, gyda phryderon am y sector iechyd a gofal cymdeithasol yn arbennig yn cael eu codi y ddwy flynedd. Pa welliannau, os o gwbl, ydych chi wedi eu gweld eleni ers y llynedd? Pa ffactorau ydych chi'n meddwl sy'n achosi'r broblem hon a phwy sydd angen bod yn gwneud beth i fynd i'r afael â hyn?

5. Mae eich adroddiad yn nodi'r heriau mae darparwyr prentisiaethau wedi eu hwynebu oherwydd toriadau cyllid, ac yn nodi bod hyn wedi achosi gostyngiad yn nifer y prentisiaid. Pa mor amlwg y daeth hyn i'r wyneb yn ystod eich arolygiadau a pha gamau mae'n rhaid i ddarparwyr eu cymryd i fynd i'r afael â'r gostyngiad mewn cyllid?

Arall

6. Yn ystod y sesiwn dystiolaeth fe wnaethoch chi siarad am yr hyn y mae'r system ysgolion yn ei wneud yn dda, a lle mae angen gwella. Wrth fyfyrio, beth ydych chi'n credu yw'r tair blaenoriaeth bwysicaf i'r system ysgolion yn ei chyfanrwydd ar hyn o bryd?

7. Dywedasoch wrthym yn ystod y sesiwn dystiolaeth ar 5 Mawrth fod gan Lywodraeth Cymru rôl wrth sicrhau bod arweinwyr ysgolion yn cael eu dal i gyfrif am ba mor dda y maent yn rhannu arfer da. Ydych chi hefyd yn credu bod gan awdurdodau lleol gyfrifoldeb yn y maes hwn hefyd, ac, os felly, sut y gellir eu dal i gyfrif am hynny, a chan bwy?

Diolch unwaith eto am eich cefnogaeth barhaus.

Yn gywir,

Senedd Cymru
Welsh Parliament

Buffy Williams AS
Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.